

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. + 370 5 219 1225, el. p. smmin@smsm.lt, <https://smsm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT43 4040 0636 1000 2196, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Finansų įstaigos kodas 40400

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025- - Nr. SR-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 24 D. NUTARIMO NR. 1688 „DĖL VALSTYBINĖS KALBOS MOKĖJIMO KATEGORIJŲ IR JŲ TAIKymo TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projektas ir lydimoji medžiaga koreguoti atsižvelgiant į 2025 m. birželio 17 d. vykusio Tarpinstitucinio pasitarimo metu pateiktas pastabas.

Ministerija teikia papildomą informaciją, kad nuo karo pradžios į Lietuvą atvyko daugiau kaip 95 tūkst. ukrainiečių. Iš jų – daugiau nei 4 600 yra ikimokyklinio amžiaus vaikai, 22 000 – mokyklinio amžiaus vaikai, apie 69 000 – suaugusieji ir vyresnio amžiaus asmenys. Lietuvoje, 2024 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, dirbo 33,9 tūkst. ukrainiečių, įdarbintų nuo karo Ukrainoje pradžios ar vėliau ir dirbančių pagal darbo sutartis. Daugiau nei 23,9 tūkst. ukrainiečių įsidarbinti padėjo Užimtumo tarnyba. Deklaruodami savo profesiją Migracijos departamentui, 4 000 ukrainiečių nurodė turintys kvalifikaciją arba profesiją kulinarijos srityje, 3 800 – sveikatos, 3 000 – ekonomikos, 2 900 – apskaitos, 4 220 – prekybos, 3 100 – statybos, 3 000 – inžinerijos, 3 400 – vadybos srityje, grožio ir aprangos srityse – po 1 700, elektros – 1 900, mokslo srityje – 2 000.

Labai svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad nuo karo pradžios iki 2024 m. rugpjūčio mėnesio Lietuvoje dirbantys Ukrainos karo pabėgėliai į mūsų šalies biudžetą sumokėjo 205 mln. eurų.

Valstybinės kalbos inspekcijos pateiktais duomenimis, lietuvių kalbos kursus iki dabar galėjo baigti apie 6 800 asmenų. Kiek iš šių kursų buvo skirta tam tikram lietuvių kalbos lygiui pasiekti, o kiek lietuvių kalbos bendro pobūdžio pagrindams – nepatikslinkta. 2024 m. Tautinių bendrijų namuose valstybinę kalbą mokėsi 890 asmenų; apie 90 proc. iš jų – ukrainiečių pabėgėliai. Tik 118 asmenų, baigusių kursus, išlaikė valstybinius egzaminus ir gavo pažymėjimus. Keliant prielaidą, kad kalbos kursuose dalyvavusių ir kalbos egzaminą laikusių asmenų proporcija yra panaši – tuomet iš 6 800 kalbos kursuose dalyvavusių asmenų pažymėjimus galėjo įgyti tik kiek daugiau nei 880 asmenų arba mažiau nei 3 procentai nuo visų 2024 m. rugpjūčio mėnesį dirbusių ukrainiečių.

Kitas svarbus aspektas – Valstybinė kalbos inspekcija tikrina, ar darbuotojai moka reikiamu lygiu valstybinę kalbą, tikrina ne kalbos mokėjimo faktą, o tai patvirtinantį dokumentą. Tai reiškia, kad net ir kalbos kursus baigusį, kalbą pramokusį, tačiau pažymėjimo neturintį užsienietį Valstybinė kalbos inspekcija privalėtų bausti. Tam, kad užsienietis įgytų valstybinės kalbos

mokėjimą patvirtinantį pažymėjimą, jis turi išlaikyti valstybinės kalbos egzaminą, kurį rengia ir pažymėjimus išduoda Nacionalinė švietimo agentūra. Per metus Nacionalinė švietimo agentūra gali egzaminuoti daugiau nei 3 800 asmenų, tačiau iš jų tik 1 621 – žemiausia, t. y. pirma kategorija, kuri atitinka A2 lygį, tai sudarytų 5 proc. nuo dirbančių ukrainiečių Lietuvoje skaičiaus. 2024 m. visų kategorijų egzaminus laikė iš viso 760 užsieniečių.

Atsižvelgdami į tai, kad laikiną apsaugą gavusių asmenų įsiliejimas į darbo rinką padėjo užpildyti spragas, kurias sukelia aštrėjantis įgūdžių pasiūlos ir paklausos disbalansas, senstanti visuomenė ir kitos nepalankios demografinės tendencijos, bei įvertinę, kad Lietuvoje dirbantys Ukrainos karo pabėgėliai reikšmingai prisideda prie bendros mūsų gerovės (jau minėti į mūsų šalies biudžetą iki 2024 m. rugpjūčio mėnesio surinkti 205 mln. eurų), teikiame siūlymą pratęsti valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos netaikymą iki 4 metų vietoj dabar esančių 3. To nepadarius – bus didinama rizika, kad laikiną apsaugą turintys asmenys susidurs su sunkumais darbo rinkoje, taps mažiau patrauklūs darbdaviams, bus išstumti į žemesnės kvalifikacijos darbus arba neteks darbo, o tai gali neigiamai atsiliiepti tiek jų galimybėms prisidėti prie savo ir savo šeimų išlaikymo, tiek ir mokesčių į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą surinkimui.

Nutarimo projektas darbine tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Priėmus nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Papildomų lėšų nutarimo projektui įgyvendinti neprireiks.

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, neprieštarauja Europos Sąjungos teisei. Jis neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų. Teikiamas nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento (direktorius Julius Jakučinskas, tel. +370 656 03 011, el. p. Julius.Jakucinskas@smsm.lt) Neformalaus švietimo skyriaus (vedėjas Tomas Pūtys, tel. + 370 686 13 797, el. p. Tomas.Putys@smsm.lt) patarėja Gintarė Zajankauskaitė (tel. + 370 615 16 465, el. p. Gintare.Zajankauskaite@smsm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Raminta Popovienė

